

SLOVENSKI NAROD.

Iskaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl. za četrť leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrť leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrť leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrť leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemana za četrť leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrťstotine petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uradništvo je v Ljubljani v Frane Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Iz deželnih zborov.

Kranjski deželni zbor.

(14. in zadnja seja dné 13. julija.)

(Dalje.)

Poslanec vitez Savinschek utemeljuje svoj predlog, naj se deželnemu odboru naroči, da dela na to, ka se napravi v Ljubljani deželna razstava. V to svrho naj stopi v dogovor deželni odbor s c. kr. vlado, kmetijsko družbo, s kupčijsko zbornico, z mestnim odborom ljubljanskim, in pa tudi deluje na to, da dobi od ministerstva podpore, kakor tudi nagrade za deželno razstavo, zvezano z živinsko razstavo. V vsem tem naj deželni odbor deželnemu zboru v prihodnjem zasedanji poroča.

Predlog se jednoglasno sprejme.

Deželni predsednik Winkler odgovarja na interpelacijo zaradi rabljenja slovenskega jezika v raznih cesarskih uradih. Kakor mu je 11 okrajnih glavarstev poročalo, raduje se pri vseh sè slovenskimi strankami v slovenskem jeziku. Vse vloge — poročajo mu okrajni glavarji — se rešavajo slovenski in tudi vabila se slovenskim strankam pošiljajo le v slovenskem jeziku. (Prosimo od naših dopisnikov protivnih dokazov nam poslati. Ur.) Izjema se napravlja samo v vojaških, logarskih, duhovenskih in tehničnih rečeh, ker uradniki ne znajo popolnem jezika. Kar se interpelacija tika finančnih in sodniških uradov, vršé se dotične obravnave še v ministertvih, a te niso še dovršene. Vlada pa si bode prizadevala, da vstreže vsem pravičnim terjatvam slovenskih strank. (Dobro!)

Poroča se o raznih peticijah.

O peticiji občine Kamniške, da bi se dovolila 25 % doklada na meso, poroča Gariboldi in nasvetuje v imenu večine, naj se ta prošnja odbije ter zabavlja na odbor kamniški.

Dr. Vošnjak vpraša, zakaj se ta prošnja ne dovoli, naj bi to poročevalec nekoliko razjasnil.

Gospod Gariboldi pravi, da nij občina predložila nobenega pregleda, koliko bode ta priklada nesla, nij dokazano, da je res potrebna, pravi, da se je ta sklep kar sredi odborove seje napravil in tudi še le sredi leta predložil.

Dr. Vošnjak odgovarja, da ga razlogi, katere je poročevalec navedel, niso prepričali, da bi se morala ta prošnja zavreči. Da se je prošnja sredi leta sklenila, temu je uzrok, ker so se vršile volitve še le pred kratkim in ni dolgo tega, kar se je mestni odbor še le konstituiral. Novi odbor je prevzel od prejšnjega županstva popolnem prazno kaso, tako da še

občinskega tajnika zdaj plačevati ne morejo. Ne novi občinski odbor, ampak stari je zabredel v to, da nij denarja v blagajnici. Torej se ne more reči, kakor je poročevalec trdil, da se je ta doklada sklenila „in leichtfertiger weise“. Odbor je ravnal popolnem vestno in sklenil jednoglasno to priklado. Koliko bode iznašala ta priklada, to se pač lahko zračuni; v obče se pa ne bode mesá zaradi tega dosti podražilo. Da občinski odbor kamniški še nij sklenil proračuna za drugo leto, ima ravno v tem svoj uzrok, ker se je še le konstituiral. On tedaj nij kriv, če je nered nastal v blagajnici, zato pa nij umestno, da deželni zbor s tem, da prošnjo odbije, še nered na dalje zavlačuje.

Poročevalec Gariboldi pripoveduje tisto ko prej in nasvetuje, da se prošnja odbije.

Dr. Poklukar nasvetuje, naj se dovoli deželnemu odboru, da ako kamniška občina prinese potrebne dokaze, dovoljuje se jej pobiranje prošene doklade.

Glasuje in sprejme se pa vendar predlog Gariboldijev. Proti Gariboldiju glasujejo vsi narodni poslanci. Za njega vsi nemškutarski, mej njimi tudi poslanec kamniški, bivši župan g. Kecel, ki je največ kriv nereda financ v Kamniku.

Baron Apfaltrern poroča v imenu odseka za pregledovanje poročila deželnega odbora o njegovem delovanji, kar se tiče oddelka šol. Poročevalec nasvetuje, naj se sklene, da je deželni zbor „z velikim veseljem na znanje vzel, da se je deželni odbor pri deželnem šolskem svetu potegnil za to, da se uvede v vse večrazredne ljudske šole nemški jezik kot učni predmet, da naj deželni zbor izreče, da je deželni odbor ravnal popolnem v sporazumljenji z njim, ko je to prošnjo vložil, kajti to želi cela dežela in da izraža upanje, da bode deželni šolski svet kmalu rešil prošnjo deželnega odbora v ugodnem smislu“.

Prične se o tem predlogu generalna debata.

Prvi govornik proti njemu je posl. Kljun. Liberalna stranka v Avstriji je prišedša na krnilo, tukaj brigala se dobiti šolstvo v svoje roke, dobro vedoča, da onega, čegar je šola, je tudi bodočnost. Sklenila se je v državnem zboru šolska postava, katera je vse pravice do šol vzela staršem, cerkvi in deželam. A narodna stranka v kranjskem deželnem zboru je krepko branila pravice deželne, ter jih je mnogo otela pogube. Komaj pak je denašnja večina prišla v zbor, je brž sprejela Vesteneckovo glasovito šolsko postavo in je tem načinom zapravila vse pravice naše dezele. Po § 1. državne šolske postave ima biti odgoja npravna in verska. Judje so res dosegli, da imajo konfesijonalne šole, a katoličanje ne. Za cerkvene obrede nij nič prostega časa v šolah, a za

praznovanje godov liberalnih direktorjev zmirorom dovolj. Učitelji podkopavajo v šoli tudi verske resnice in vse, za kar se starši leta in leta mnogo trudijo jim na hip ukončano v šoli. Šolstvo more imeti samo dotlé nekoliko uspeha, dokler se otrok odgojuje v materinem jeziku, kajti toliko časa sam misli in sam dela. Toda ko se ima drugega jezika učiti, postane pasiven, kajti z novim jezikom vzame se mu del njegove duše. Pač obžalovanja vredni so otroci, ki se imajo učiti jezika, kateri jim ne bode ničesar koristil. V prvi vrsti je nasprotnikom se ve, da le do tega, da se zatira slovenska narodnost, in to se vsekako najbolj uspešno dosega, ako se v šoli zatira slovenski jezik, ki je zgodovina in učitelj slovenskemu narodu. Trdilo se je uže tudi, da vse, kar je pri nas izobraženja v našem narodnem jeziku, se imamo jedino liberalizmu ustavovercev zahvaliti. Tudi v državnem zboru so nas ustavoverci vpraševali, čemu smo se vendar zvezali z njih najhujšim sovražnikom, ker bi tudi oni bili radi nam Slovencem dovolili vse terjatve jezikove. A mi smo jim odgovarjali: imeli ste priliko zato 18 let časa, nam vendar niste ves čas dovolili niti tróhice. In ko je prišla dr. Vošnjakova resolucija o ravnopravnosti slovenskega jezika v razgovor, nasprotovali so jej z ravno tisto zagrizenostjo, besnostjo in trdovratnostjo, kakor prej. Če se imamo ustavovercem pri razvoji naše narodne stvari kaj zahvaliti, je to, da so nas neizminerno pritiskali in da je vsak pritisek prouzročeval tudi naš protipritisek. Vprašamo nadalje tudi: ako se Slovenci imajo učiti deželnega nemškega jezika, kakó to, da se v Kočevji isto ne godi z deželnim jezikom slovenskim? Nemški jezik našim rojakom prav malo rabi, kajti ako po kupčiji gredó iz dežele, potujó največ na Laško ali v jugoslovanske pokrajine. Notranjcem bi na primer bilo dosti koristnejše, če bi se namesto nemškega jezika učili italijanščine. Pač bi silno potreben bil veter, kateri bi uže vendar enkrat razpihal to večino dež. zbora, ki se nič ne zmeni za prave potrebe narodove, nego služi samo svojim samopašnim namenom. Prav odkritosrčno zatorej kličem: Na nigdaršnje svidanje v tej sestavi! (Dobro. Dobro.)

(Konec prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 20. julija.

Na **Dunaji** se je pričel te dni „schützenfest“ avstrijskih strelskih društev; mislilo se je, da bodo strelci opustili pri tej priliki vso politiko v miru, a Nemcem in njih časopisom je to nemogoče. Ti naglašajo, da se avstrijski Slovanje te slovesnosti ne udeležujejo in se tega tembolj vesele, kajti, pravijo,

zdaj smo saj svoji mej svojimi. Naj imajo to veselje.

Deželni zbori se drug za drugim zapirajo; zdaj imajo samo trije deželni zbori se svoje seje, gališki, dalmatinski in bukovinski.

V **Trstu** je zasegla v četrtek pomorska oblast tri italijanske barke, ki so na avstrijske obali lovili ribe. Naši domači ribiči so jim branili loviti; v petek pa so italijanski ribiči zopet lovili ribe mej Piranom in Puntogrosso, a so morali pred našimi ribiči zopet ubegniti; v italijanskej zbornici pa je dejal Cairol, da upa, da bodo zbog tega tržaški ribiči kaznovani!

Vnanje države.

Oni teden so se bili **Črnogorci** in Albanci sprijeli in brzo se je po vseh židovskih časopisih javljalo, da so bili Črnogorci tepeni; v angleške spodnje zbornice pa je Dilke dejal, da to nij res, da je dakle ono poročilo lažljivo.

Kaj bode naredila **Turčija** sè skupno noto velesil, nič se še ne vé; da se pa dobre volje ne bo uklonila, tega mnenja so skoro vse evropske vlasti, zato se baje pripravljajo za demonstracijo z ladijami zoper Turčijo. Turčija ne hče uvideti resnega položaja ter misli, da bode več dosegla, če se upré složnej volji velesil in se na vseh krajih pripravlja na boj. Nje postopanje pa bode vsekako dobre posledice imelo za rešenje slovanskega vprašanja na vstoku. Sultan je baje prosil nemško vlado, naj mu ta pošlje svojih samo nemških finančnih uradnikov.

Dné 16. t. m. je angleški poslanik Corbell izročil **grškej** vladi evropskih vlasti skupno noto, na katero je grški vnanji minister takoj odgovoril z drugo noto, v katerej izjavlja, da se Grška uklanja volji velesil. V proslavljenju tega dné je bilo atensko mesto zvečer razsvitljeno in po vseh cerkvah se je brala zahvalnica.

Belgija je pričela slaviti zdaj petdesetletnico svoje neodvisnosti.

V **Parizu** je dal Gambetta vojašk banket, na katerem je spominjal obupnega položaja armade, v katerem jo je pustilo cesarstvo. Prenovljenje francoske armade je čin republike in zdaj mora tako napredovati, da bode služila drugim evropskim armadam za vzgled.

Dopisi.

+ **Iz Ljubljane** 19. julija. [Izv. dop.] („Laibacher Liedertafel“) je nedeljo imela izlet na Šmarno goro in v Medvode. Vrnivši se članovi tega društva v Ljubljano so pripovedovali, da so jih v Medvodah, ko so šli iz gostilne na kolodvor baš ob onem času, ko je nastala nevihta, kmetski fantje napadli in pretepli. Tudi dunajskim listom se je o tem telegrafiralo in „D. Ztg.“ na čelu lista pravi, da je ta čin v Medvodah posledica govorov narodnih poslancev v letošnjem deželnem zboru kranskem. To je bedasto pisanje! Krone vsemu hujskanju proti slovenskemu prebivalstvu pa je postavila pri tej priliki „Laibacher Zeitung“; ta **uradni** list trdi kar naravnost, da so bili kmetje v Medvodah nedvomno naščuvani (Mi se nadejamo, da bode „Laibacherica“ to sumničenje dokazala. Ur.) — unzweifelhaft aufgehetzt — da so padli nad „Liedertafel“ in jih pretepli. Ta list, ki si hrani svoje bore življenje samo z žulji slovenskega kmeta, kateremu je duševno orožje španjska vas in samo tuje nemško-židovske proizvode tira in vleče v boj zoper vsake težnje slovenskega prebivalstva, drzne se trditi, da so bili „strolchi“ naščuvani zoper „Liedertafel“ zaradi njih nemškega mišljenja in vso stvar opisuje kot „velik poboj“ in da so otroci in ženske na medvodskem kolodvoru „od strahu kar okolo padali!“ A nij bilo tako hudo; morebiti je

res kak kmetski fant komu zažugal — bila je vendar nedelja in tačas si ga tudi kmet privoščil kozarec — in vzemimo celó, da je tudi res, kakor piše ljubljanski nemški uradni list, da so fantje nekatere „Liedertafelje“ do dobrega oklestili, — ali se sme potem trditi, da so bili medvodski „strolchi“ nahujskani in s tem sumno valiti na slovenske rodoljube, da so jih ti nahujskali, ker se vendar ne da misliti še menj pa sklepati iz „Laibacheričnega“ blaznega članka, da bi slovenske kmetске fante medvodске naščuvali Nemci zoper „Liedertafelje“, katerih nemško mišljenje baš ta starikavi list naglašá. Cela stvar pa se nam pripoveduje od očividca tako-le: „Laibacher Liedertafel“, dospevša na Šmarno goro, se je tam vèdla tako nedostojno, da so se drugi nad njimi spodtikavali; jeden „Liedertafel“ je šel baje v cerkev na kor in tam z raznimi poskóčnicami mučil orgle, a drugisó zunaj na pokopališčí — plesali. (Kakor čujemo, se je zatorej uže pri sodnji uložila tožba zoper te ljubeznjive brezverske rajalce zaradi motenja vere. Ur.) Še na Šmarnej gori so se mej soboj sporekli gg. „Liedertafelji“ in ta interni prepír se je potem še hujše nadaljeval v Medvodah, ko jim je zlato vince vnelo mlado kri. Tukaj se je še marsikaj godilo, kar potrjuje to, kar tudi „Laibacherica“ naglašá, namreč nemško mišljenje in propagando tega društva. Pot iz Medvod do kolodvora nij dolg; v Medvodah so bili še drugi ljubljanski turisti, ali so pred „Liedertafelji“ na kolodvor, a nijso na potu opazili nič sumnjivega; za „Liedertafelji“ so se napotili na kolodvor zopet drugi Ljubljánčanje, a — tudi ti nijso ničesa videli, svobodno so prišli na kolodvor! Ali nij to vražja smola, da so baš „Liedertafelji“ in samo ti staknili? Kaj čuda, ako se šepeta na uho sem in tja, da so se „Liedertafelji“ — sami mej soboj skavsali! Na kolodvor dospevši so tam opazili kmeta, ki je iz Sore prišel in spremil nekega Ljubljánčana z omrelo; padli so črezenj, trdili, da je tudi on jeden napastnikov in po vsej sili so hoteli, da bi moža dejali pod ključ. In tu povemo slaboumnej „Laibacherici“, da so baš s tem činom in sè svojim nesramnim vedenjem vso zmešnjavo tačas še le prouzročili „Liedertafelji“ sami. Mi smo v svojem listu vsako surovost vselej ostro grajali in slovensko stanovništvo pozivali, naj bode uljudno s tujci, a tudi od tujcev se mora zahtevati, da spoštujejo čutja slovenskega kmeta, nikakor pa jih tako ne žalijo, kakor je njih „liberalen“ običaj in kakor je storila tudi „Liedertafel“, katere nemška propaganda se zdaj po nemških listih naglašá. Cela stvar v Medvodah, ki pa nikakor nij taka, kakor jo opisujejo nemški listi, je postala zdaj agitacija zoper slovenskega kmeta, katero na neodgovoren način neti razgret „furor teutonicus“ ljubljanskega uradnega nemškega lista, ki je v tem slučaju v vsakem obziru prekosil celo organ Schreyjevega in Dežmanova. „Laibacher Liedertafel“, proti katerej je bil „Slovenski Narod“ zmirom objektivni, bila bi pa prav taktčno storila, da nij svoje medvodске zadeve obesila na židovski zvon, s tem bi bila ona najbolj ovrgla očitovanje nemških listov, da ona nij nevtralna, nego odločno nemška.

Iz spodnje Šiške 17. julija [Izv. dop.] Komaj je nekoliko pozabljená poročna obravnava o Holcmanovem uboju v Latermanovem drevoredu, zopet se je prigodila enaka nesreča pri Tivolijskem gradu, kateri spada pod spodnje-šišenski teritorij. Uže takrat nas je

stvar močno zadela, kajti Holcmanova obravnava spravila je na dan toliko surovosti in nesramnosti, da je moralo vsacega poštenega človeka srce boleti. Misli si morate, koliko bolj je nas bolelo, ko se je iz obravnave razvidelo, da vsa takratna nesuaga stanuje v naši občini.

Izreči pa moram, da ni jeden tistih ničvrednežev nij bil šišenski občan, večidel so bili rojeni Ljubljánčanje in iz drugih krajev prišli klateži, katere ljubljanska policija kratko iz mesta iztira, — nu, naj bodo v Šiški, da le enaka „čast“ potem ne pripade ljubljanskemu mestu.

Zadnja dva broja obeh ljubljanskih nemških časnikov po povodu zadnjega poboja grajata občino šišensko, češ, da premalo skrbi za varnost in red!

Vprašam vas pa, modra nemška gospoda, kako bode vendar šišensko županstvo stvar zabranilo? Bode li šel znabiti sam šišenski župan patrolirat vsak večer na ljubljanske „lumpe“ po teh krajih okolo?

Rekli bode, naj si pa omisli Šiška svojo policijo! Lahko sicer rečeno, a ne tako lahko izpeljano. Kdo pa bode plačeval tako napravo? Naš poljedelec, ki se trudi v potu svojega obraza, da si prisluži pošteno svoj vsakdanji kruh in ki bo moral sedaj še tako plačevati velikanske doklade za napravo šol?

In kako podpira še potem ljubljanska nemška gospoda Šiško! Odtrgati hoče grad Tivoli in Koliseum in druge večje objekte, ki kaj davka plačajo, od Šiške in jih priklopiti svojem teritoriju. To je njih namen in zato zadnji manever v nemških listih! Zato grajata omenjena nemška lista šišensko županstvo, da premalo skrbi za red in varnost! Dobro vam je znano, da bodemo zidali pri nas šolo, in da bi se odtegnili plačevanju, zato rujete sedaj na ta način, češ, če Šiška ne more red vzdrževati, naj se to prepusti nam.

Nij pa treba, da bi Šiška vzdrževala zato svojo policijo, katere tudi ne more, ampak dolžnost je to storiti okrajnemu glavarstvu; njemu pripada ta dolžnost — zato ima žandarje na razpolaganje. Torej grajajte okrajno glavarstvo, ako je kaj graje vrednega, nikakor pa ne nas, spodnje šišenske občine in nje županstva.

Iz Litije 18. julija. [Izviren dopis.] (Fränzl-Vesteneckova „ovacija“.) Glasilo ljubljanskih nemškutarjev je prineslo nedavno uže samo ob sebi čudno vest, da so Litijčanje napravili „ovacijo“ Fränzlu in v dunajskih listih, nemško-židovskih, od sobote se je čital ta-le telegram iz Ljubljane: „Ustavovernemu deželnemu poslancu okrajnemu glavarju v Vestenecku se je v priznanje njegovega neustrašljivega postopanja v deželnem zboru pripravila ob njegovej vrnitvi v Litijo velikanska ovacija, katere se je prebivalstvo vsestransko udeleževalo.“ — Res se je tu napravila bakljada, a kdo jo je napravil in kakšna je bila? Naj vam jaz to pojasnim:

Tukaj je namreč rudokopno društvo, ki zopet preriva stare, uže davnaj zapuščene svinčene rudnike. Na čelu temu društvu je neki privandraní Nemec Wehrhan, kateremu je posebni pokrovitelj in tovariš po gostilnah naš „Fränzl“. Rada se zabavata ta dva tudi s tem, da se jim zapoje „Wacht am Rhein“. Ta pesen je tako temu društvu v čislí, da se je je knapska godba nalašč navaditi morala, da jo sedaj tukaj pri vsakej slovesnosti celo

kljubo protestom slovenskih gostov igrati morajo. — Ta Wehrhan tedaj je za potrebno spoznal gospodu Fränzlu, — najbrže po njegovem naročilu — napraviti „ovacijo“, za posebne njegove „zasluge“ v deželni zboru. In res, v četrtek večer, ko se vrne g. Fränzl iz Ljubljane, zbere g. Wehrhan svoje knape, ki pa sami niso žive besede vedeli zakaj, pod Fränzlovim stanovanjem, da so mu s svojimi knapovskimi svetilnicami domov posvetili in da so mu na Wehrhanovo komando zaupili trikratni „likauf“ (Glück auf).

V Litiji od tega vsega živa duša nij nič vedela in mirni Litijčanje so zvedeli o tem še le potem, ko so omenjeni knapje od Fränzlovega stanovanja — menda tudi na komando — skozi Litijo priukali.

To je resnična dogodka te ovacije prusijanskega privandranca, ki jo g. Fränzl od srca radi privoščimo. On jo je potreboval, krvavo potreboval, tako, kakor slabi gledališni igralci klakerjev, plačanih. Da bi pa mi, poštenci in resnicoljubni Litijčanje slavili prihod in „zasluge“ takega moža, kakor je Fränzl, ki je s ciničnim veseljem sramotil litijsko občino javno v deželnem zboru, moža, katerega črtimo iz dna svoje duše, to more trditi in verjeti samo kak ljubljansk kazinar ali dunajski jud. G. Vesteneck naj bode prepričan, da se ga bode litijska občina še pozno, ko njega več ne bo pri nas, spominjala kot one velike „črne pike“, katere je on omenjal v deželnem zboru. Take plačane ovacije, kakeršno si je on v četrtek naročil, morejo pa biti samo Fränzl-Vestenecku na čast.

Iz Ljubnega 15. julija. [Izv. dop.] V ponedeljek popoldne je bila pod Planinami huda ura — nastala je silna nevihta. Toča je pri nas v dolini redka prikazen, ker gore in planine se nam dobri ščiti; a tem krutejše razsaja v Planinah, kjer je v ponedeljek mnogim kmetom najboljšo nado letošnje žetve uničila. Toče je bilo kot snega po zimi. Ne zadosti, da je nevihta pokončala setev, odpeljala je voda, katera si je po vsajenih njivah, ker je zemljišče sila v bregu in na strmeh, riže naredila, mnogo zemlje. Ravenščak, Rigeljnik potem Atelšek, Kozel, Lojen, Rotka, Kogovnik, Drgovnik, Rožman, Brložnik in drugi so hudo zadeti. Toča je bila neokrogla, plošnata in velikosti krompirja do polzeve luščine. Ubogi so kmetje, za objokat je. In naša Ljubnica še denes nij čista.

Iz Črnomlja 10. julija. [Izv. dop.] Razmere na tukajšnji pošti so za naše občinstvo jako slabe. Uže sama na sebi je komunikacija povse slaba, kakor tudi poštna zveza. Tako dobimo časopise in liste ljubljanske, ki bi bili denes oddani, še le — pojutranjem zjutraj. Slavno poštno vodstvo bi občinstva glas lahko uslišalo! Po smrti bivšega poštarja L.... poslala se je namreč prošnja do slavnega poštne vodstva v Trstu, da bi se opravičenim željam občinstva ustreglo in pri oddaji pošte posebno na priročen voz in boljša poštna zveza ozir jemalo. Ali poštno vodstvo žalibog nij dalo stvari okrajnemu glavarstvu ali županiji v poročilo, mar je vlogo novejši poštarici vdovi L.... poslalo, katera je za se ugodno poročala ne za nas druge. In tako vstane vse pri starem; poštarica se smeje, občinstvo pa trpi. Hej! gospod Ratoliska! ali bi ne hoteli tudi tukaj nekoliko bolj resno postopati? Sicer pa bi prosili v imenu občnega interesa in koristi, da se odločujoči krogi kakor c. kr. okrajno glavarstvo, kupčijska zbornica za to stvar potegneta in pripomoreta, da bi zvečer od 7—8

ure časopise in liste dobivali in zjutraj pred odhodom do 9. ure oddali. Stvar posebno tukajšnji trgovci britko čutijo.

Telegram „Slovenskemu Narodu“.

Kostanjevica 20. julija. Gospod deželni predsednik Winkler, hoteč si sam ogledati škodo, katero sta ubogim nesrečnim Dolenjcem pred mesecem dnij napravili toča in povodenj, se je denes iz Krškega skozi Cerklje in Čatež pripeljal v Kostanjevico; na vsem potu so ga ljudje sijajno in navdušeno sprejemali. Mestna občina Kostanjevica mu je podelila častno meščanstvo, a občina Cerklje častno občanstvo.

Domače stvari.

— **(Konfisciran)** je bil včerajšnji naš list zaradi kratkega dopisa iz Ptuja, v katerem je prvomestnik krajnega šolskega sveta, č. g. halóžki župnik B. Raič, grajal tamošnjega šolskega nadzornika.

— (Deželni predsednik g. Winkler) je v ponedeljek iz Ljubljane odšel na Dolenjsko, da si sam ogleda po toči in povodnji unesrečene kraje.

— (Zrelostni izpit na ljubljanskej gimnaziji) je minoli teden delalo 21 javnih dijakov in 1 privatista. Od teh izpraševancev jih je prejelo odliko 6, a prvi red 11. Na dva meseca sta padla 2, na pol leta 1 in na vse leto 2.

— (Ustrelil) se je tukaj v nedeljo zjutraj ob 6. uri v svojem stanovanju lajtenant 12. artilerijskega polka Franc Neugebauer. Samomorilec, kateri je imel še le 27 let, je v zadnji vojski v Bosni dobil srebrno svetinjo za hrabrost. Govori se, da je povod njega smrti precej navaden, namreč — dolgovi.

— (Miroslav Hubmajer), našim čitateljem znan uže iz bosensko-hercegovačkega vstanka, je minoli teden iz Ljubljane odpotoval v Bolgarijo. Od tam namerava iti v Macedonijo, kjer se baje pripravlja nov vstanek.

— (Kočevskeje gimnaziji) se tako slabo godi za učence, da se direktor celo z dopisi v obadva nemška lista ljubljanska trudi, kako bi kaj učencev skup zboljšal. Mi pa dolenjskim staršem nasvetujemo, naj dajo sine rajši v Novomesto nego v ponemčevalno Kočevje.

— (Novi slovenski doktorji.) V ponedeljek dné 19. t. m. sta bila na vseučilišči v Gradcu Slovenca gg. Jurij Hrašovec in Janko Lešnik promovirana za doktora prava. — Na dunajskem vseučilišči pak je minoli teden dovršil juridiške doktorske rigorozne g. Rihard Lah, sin zadnji soboto umrlega radovljiškega c. kr. okrajnega sodnika.

— (Mej nevihta) v nedeljo zvečer je baje v Loki treščilo v cerkev, ter je strela pokončala okna in uro v zvoniku.

— (Mater in hčer ubila strela.) Koncem minolega meseca sta se s polja blizu Kumersdorfa na Kočevskem domov vračali delavka Marija Loretičeva in nje desetletna hčerka Franjica. Mej potem ji je dohitela silna nevihta, o katerej je treščilo v mater in hčer, da sta bili takoj mrtvi. Nesrečna ubita delavka je zapustila še tri nepreskrbljene otroke.

— (Vol ukraden.) Iz Logatca se nam 18. t. m. piše: Tukajšnjemu posestniku M. Šemerlu je bil v petek s pašnikov ukraden lep, kakih 5 let star in okolo 150 gl. vreden siv vol. Tatu se še nij prišlo na sled.

— (V Trebnjem) je bil spet za župana izvoljen Emanuel Tomšič, za svetovalce pa: Eduard Schaffer, Franc Potokar, Josip Planinšek, Janez Šircelj in Franc Miklič.

— (Iz Zagreba) se nam 19. t. m. piše: Denes je tukaj umrl g. Edvard Križekar, c. k. stotnik 53. pešpolka nadvojvode Leopolda, vselej zaveden Slovenec, in mnogoleten član naše „Matice slovenske“. Pokojnik je imel še le 46 let.

— (Iz Trsta) se nam piše: Novi odbor slavjanskega podpornega društva v Trstu je: Ivan Dolinar, predsednik; Viktor Dolenec, podpredsednik; Ferko Grabrijan, tajnik; Ivan Pošun, blagajnik. Odborniki: Ivan Nabergoj, državni poslanec; Matija Polič, predsednik „Sl. čitalnice“; dr. Franjo Mondič; Martin Žurič, inženir; Franjo Žitko, trgovec; J. Šmid, nadzornik delavcev na železnici; Matevž Černivec; Josip Bezek; Ivan Hafner; Martin Staro; Matevž Vončina. Namestniki: Ivan Padar; Ladoslav Hain; Anton Skaber; Ivan Jerina; Jakob Klemenc; N. Kočjančič. Pregledovalci računov: Josip Sadu; Matija Katelan in Andrej Rihtig; za nadzornika društvenega premoženja: J. Bezek, M. Vončina; za knjigovodjo: J. Hafner; knjižničar J. Padar.

— (Nesreča.) Denes teden je delavec Jožef Marinič v Ritterjeve papirnici v Podgori popravljajl cevi nekega stroja; kar naenkrat se umakne malo zanesljiva podlaga, na katerej je stal, in nesrečnež se zvrne v veliki parni kotel, iz kojega so ga drugi delavci sicer naglo, a vendar v strašnem stanju potegnili, ter ga prenesli v tukajšnjo bolnišnico milosrčnih bratov, kjer je posle dveh dnij umrl. Marinič ima ženo in 3 otročiče.

— (Zaprli) so minolih dnij znanega goriškega zdravnika dr. G., njegovo soprogo in svaka. Kakor se čuje, dolže vse tri goljufije, oziroma udeležitve goljufije, v škodo raznim, vmes tudi prav potrebnim rodbinam in za znamenit znesek.

— (Videmske porotniki) so pri obravnavi dné 13. t. m. soglasno izrekli, da je nekriv oni Tonello, ki je bil septembra meseca lanskega leta na Travniku usmrtil Grgarca Doljaka. Priče so namreč donesle, da je Doljak takrat surovo pretepal necega Mengottija, in da je zatorej Tonello pristopil in Doljaka tako nesrečno po glavi udaril, da je ta skoraj potem dušo izdihnil v vojašnici, kamor so ga prenesli.

Razne vesti.

* (Solnce o polunoči.) Vsako leto potujejo ljudje iz vseh krajev dné 24. junija v Lapland na goro Avasakso, da vidijo solnce o polunoči. Letos je bil pa vseh trud zastonj, kajti nebo je bilo oblačno; vendar je pa na gori počakalo še nekaj potnikov druge polunoči in ti so bili drugo noč odškodovani. Krasno solnce se je pokazalo in neki Anglež si je v spomin tega dogodka s seboj steklom na polunočnem solncu užgal luknjo v svoj klobuk.

* (Pogumna ženska.) Iz Madrida se poroča: Švedsko pisateljico Lundström, ki uže več časa potuje po Španjskem, napadli so v okolici Saragossa roparji, a ona se je pogumno branila, ranila več roparjev, tako, da so naposled vsi ubežali.

* (Z orožjem se nij igrali.) Na občinski višji šoli na Viedenu se je 15. t. m. pred sklepom šolskega leta igral četrtošolec J. Schrack z nabitim revolverjem, katerega je razkazival svojemu sošolcu; potem ga je razstrelil in pogodil svojega sošolca tako nesrečno v čeljust, da se ta nesvestno zgrudil na tla. Ranjenca so prenesli v bolnico.

* (Telesna kazen v Ameriki.) V New-Castle sta bila 15. t. m. dva zločinca javno

kaznovana. Sewel Starkley, glasovit tat in Lewis Tobias, ropar, dobila sta vsak po 40 udarcev z „devetrepato mačko“. Oba sta kazni krepko prestala. Ob enem pa je bil kaznovan še jeden drug tat, John Henry, kateremu je bilo prisojenih samo 20 udarcev. Tulil in zvijal se je od bolečine; mej družimi, ki so bili kaznovani na tak način, je bil tudi jeden Nemeč.

Loterijne srečke.

Na Dunaji 17. julija: 30, 35, 36, 7, 21.
V Gradci 17. julija: 16, 64, 66, 69, 52.

Res mastne, prav okusne nove

Matjes-slanike

v sodih po 5 kilo za blizu 30 komadi sodec po 2 gld. 15 kr., 3 sodec 6 gld. franco (brezplačno) s povzetjem pošilja v vsak poštini kraj na Avstro Ogerskem (340) A. L. MOHR, Ottensen p. Hamburg.

Franjo Thomann,

pozlatar,

v Ljubljani, sv. Petra cesta h. št. 17, priporoča se pred. duhovenstvu in župnim predstojnikom za izdelovanje pozlataških del, prenovljenje altarjev, tabernaklov, prižnic, križevpotov, različnih podob, križev in okvirov.

Tudi iz novega se vsa ta dela izgotavlja v vsakem slogu prav okusno za dolgotrajnost in po nizki ceni.

Vsa naročila se brzo, lepo in po nizki ceni izvršujejo. (312-4)

Žalostnim srem javljam podpisani vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tožno vest o smrti preljubljenega soproga, oziroma očeta, gospoda

JOŽEFA LAHA,

c. kr. okrajnega sodnika,

katerega je vsegamogočni Bog denes ob 3. uri popoldne, previdenega s sv. zakramenti za umirajočega, po kratki bolezni v 60. letu življenja, v boljšo bodočnost izvolil poklicati.

Pogreb je dne 19. t. m. ob pol 5. uri popoldne.

Maše zadušnice se bodo brale v tukajšnji farnej cerki.

V Radovljici, dne 17. julija 1880.

Ana Lah, roj. Hartel, soproga.

Rihard Lah, Evgenij Lah, dr. jur., cand. phil., sinova.

(336)

Ed. Fumagalli

na cesarja Josipovem trgu.

Denes

izredna predstava

sé spremenjenim programom.

Velika nagradna borba,

pri kateri se bode Janez Filipovič, delavec, boril z atletom in borbežem R. Skaličem. Nagrada je srebrna cilindur-ura.

Orjaka bodo vlekli konji ali voli.

Spoštovanjem

(341)

Ed. Fumagalli.

Izdatelj in urednik Makso Armič.

Dunajska borza 20. julija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	73	gld.	05	kr
Enotni drž. dolg v srebru . . .	73		75	
Zlata renta . . .	88		10	
1860 drž. posojilo . . .	133		—	
Akcije narodne banke . . .	834		—	
Kreditne akcije . . .	279		90	
London . . .	117		60	
Srebro . . .	—		—	

Napol.	9	33 1/2
C. kr. cekini	5	54
Državne marke	57	70

Opominjam

gospoda St. L., bivšega odvetniškega koncipienta v Celji, da poplača svoj dolg, sicer objavim njegovo celo ime.

Ivan Zupančič,

krečmar v Judenburgu.

(337-1)

„FONCIERE, peštansko zavarovalno društvo“.

Podpisani glavni zastop javno naznanja, da je gospod

Josip Regali,

mestjan in posestnik v Ljubljani, na št. peterskem predmestji št. 21, kot opravitelj za Ljubljano in okolico imenovan in pooblaščen: sprejemati naročila v zavarovanje zoper škodo po ognji in za življenje itd.

Glavni zastop

„FONCIERE, peštanske zavarovalne družbe“

za Kranjsko in spodnje Štajersko:

France Drenik.

(338-1)

Le jedenkrat

podaje se tako ugodna prilika, da si za polovico prave cene omisli vsakdo izvrstno uro.

Velikanska razprodaja.

Politične razmere, ki so nastale v celem Evropi, zadele so tudi Svico; vsled teh razmer se je na stotine delavcev izselilo, tako da je obstanek tovarn jako dvomljiv. Tudi največja fabrika za ure, katero smo mi zastopali, se je zaprla začasno, ter nam je zaupala prodajo svojih ur. Te tako zovane žepne ure so najboljše ure celega sveta, kojih okrovi so izdelani iz najfinejšega srebrnega niklja, so izredno elegantno gravirani in giljoširani, ter so ameriškega sistema. Vse neke lastne konstrukcije ne more se tako ura nikdar pokvariti, pače lahko na njo, sme se stisniti, a vendar ura pri tem nič ne trpi.

Proti povzetju, ali vpošiljati male svote, katera je pri vsakej baži ur zaznamovana, s katero je plačana le pridejana zlata double urna verižica, baržunasti etui, glavni ključ za ure in delavska plača, dobi vsakdo najfinejšo repasirano uro skoraj na polovico zastonj. Vse ure so natanko repasirane, ter garantujemo za vsako uro pet let.

V dokaz gotovega jamstva in stroge solidnosti, prevzemamo s tem dolžnost javno, da vsako nepristoječo uro nazaj vzememo, in z drugo zamenjamo.

Izpisek ur.

1000 komadov remontoir žepnih ur, katere se pri kozici navijajo brez ključa, z dvojnimi okrovi in kristalnim okrovom, izredno natančno regulovane; razen tega so tudi elektrogalvanično pozlačene, tako da jih nobeden zlatar ne more od pravo zlatih razločiti; z verižico, medaljonom itd. Preje jeden komad gl. 25, zdaj le gl. 10.20.

1000 komadov krasnih ur na sidro (ankeruhr) od najtežjega srebrnega niklja, tekočih na 15 rubinih, z emailiranimi kazali, kazalom za trenutke in kristalnim ploščnatim steklom, natančno repasirane; preje jeden komad gl. 21, zdaj samo gl. 7.25.

1000 komadov mobilnih ur na valje (cylinder-uhr) v teskih giljoširanih okrovih od srebrnega niklja, s kristalnim ploščnatim steklom, tekočih na 8 rubinih, fino repasirane, z verižico, medaljonom, in baržunastim etuijem, jeden komad preje gl. 15 zdaj le gl. 5.60.

1000 komadov Washingtonskih ur na sidro od 13lotnega srebra, potrjene od c. k. denarnega urada, tekoče na 15 rubinih, elektrogalvanično pozlačene, da jih ne more nobeden strokovnjak ali zlatar od pravo zlatih razločiti; fino na trenutek regulovane in poskušane. Teh ur stal je preje jeden komad gl. 27, zdaj pa le gl. 11.40.

1000 komadov Washingtonskih remontoir žepnih ur, od pravega 13lotnega srebra odobrenega od c. kr. denarnega urada, pod najstrožjim jamstvom na trenutek repasirane, s kollesjem od niklja in privilegiranim regulovanjem, tako da se nij treba teh ur nikdar popravljati. Pri vsakej uri da se zastonj tudi jedna zlata double urna verižica, medaljon, baržunasti etui in ključ; vsaka taka ura stala je preje 35 gl. zdaj pa samo gl. 16.

1000 komadov ur za dame od pravega zlata z 10 rubini, preje gl. 40, zdaj gl. 20.

1000 komadov remontoir ur od pravega zlata za gospode ali gospé, preje 100 gl. zdaj gl. 40.

650 komadov ur z ropotcem, fino regulovane, dajo se rabiti tudi na pisalni mizi, preje gl. 12, zdaj le gl. 5.80.

650 komadov ur z majatnikom (pendeluhr) v fino izrezljanih gotičkih visokih omaricah, navijajo se vsaki osem dni, fino na trenutek regulovane, lepe, in impozantne. Ker je taka ura po minolih 20 letih še dvakrat več vredna, naj bi jo imela vsaka družina, posebno ker se s tako uro soba olepša. Te ure stale so preje gl. 35, zdaj se dobi jeden komad za smešno nizko ceno gl. 15. 75.

Pri naročilih za ure z majatnikom (pendeluhren) priloži naj se tudi mala svota.

Naslov: Uhren-Ausverkauf

(287-3)

von

Philipp Fromm, Uhrenfabrik,
Wien, Rothenthurmstrasse Nro. 9.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.